

Påskafton - år B

Inledning

I denna heliga natt, då vår Herre Jesus Kristus övergick från döden till livet, inbjuder kyrkan sina barn över hela jorden till vaka och bön. Vi skall högtidlighålla Herrens påsk. Vi skall lyssna till hans ord och fira hans heliga mysterier. Så blir vi stärkta i vårt hopp att också vi får delta i hans seger över döden och leva vårt liv tillsammans med honom i Gud.

Kollektbön

Gud, du låter natten lysa såsom dagen genom vår Herres Jesu Kristi uppståndelse från de döda. Låt din Andes eld brinna i oss, så att vi, som i Kristus har stått upp till det nya livet, med kropp och själ kan tjäna dig och leva till din ära. Genom honom, Jesus Kristus...

Första läsningen - 1 Mos 1:1-2:2 (Skapelsen)

Läsning ur första Moseboken.

I begynnelsen skapade Gud himmel och jord. Jorden var öde och tom, djupet täcktes av mörker och en gudsvind svepte fram över vattnet. Gud sade: »Ljus, bli till!« Och ljuset blev till. Gud såg att ljuset var gott, och han skilde ljuset från mörkret. Gud kallade ljuset dag, och mörkret kallade han natt. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den första dagen.

Gud sade: »I vattnet skall ett valv bli till, och det skall skilja vatten från vatten.« Och det blev så. Gud gjorde valvet och skilde vattnet under valvet från vattnet ovanför valvet. Gud kallade valvet himmel. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den andra dagen.

Gud sade: »Vattnet under himlen skall samlas till en enda plats, så att land blir synligt.« Och det blev så. Gud kallade det torra landet jord, och vattenmassan kallade han hav. Och Gud såg att det var gott. Gud sade: »Jorden skall ge grönska: fröbärande örter och olika arter av fruktträd med frö i sin frukt skall växa på jorden.« Och det blev så. Jorden frambringade grönska: olika arter av fröbärande örter och olika arter av träd med frö i sin frukt. Och Gud såg att det var gott. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den tredje dagen.

Gud sade: »På himlavalvet skall ljus bli till, och de skall skilja dagen från natten och utmärka högtider, dagar och år. De skall vara ljus på himlavalvet och lysa över jorden.« Och det blev så. Gud gjorde de två stora ljusen, det större ljuset till att härska över dagen och det mindre till att härska över natten, och han gjorde stjärnorna. Han satte ljusen på himlavalvet att lysa över jorden, att härska över dag och natt och att skilja ljus från mörker. Och Gud såg att det var gott. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den fjärde dagen.

Gud sade: »Vattnet skall vimla av levande varelser, och fåglar skall flyga över jorden, under himlavalvet.« Gud skapade de stora havsdjuren och alla olika arter av levande varelser som vattnet myllrar och vimlar av och alla olika arter av fåglar. Och Gud såg att det var gott. Gud välsignade dem och sade: »Var fruktsamma och föröka er och uppfyll sjöar och hav. Och på jorden skall fåglarna föröka sig.« Det blev kväll och det blev morgon. Det var den femte dagen.

Gud sade: »Jorden skall frambringa olika arter av

levande varelser: boskap, kräddjur och vilda djur av olika arter.« Och det blev så. Gud gjorde de olika arterna av vilda djur, boskap och markens kräddjur. Och Gud såg att det var gott.

Gud sade: »Vi skall göra människor som är vår avbild, lika oss. De skall härska över havets fiskar, himlens fåglar, boskapen, alla vilda djur och alla kräddjur som finns på jorden.« Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne. Som man och kvinna skapade han dem. Gud välsignade dem och sade till dem: »Var fruktsamma och föröka er, uppfyll jorden och lägg den under er. Härska över havets fiskar och himlens fåglar och över alla djur som myllrar på jorden.«

Gud sade: »Jag ger er alla fröbärande örter på hela jorden och alla träd med frö i sin frukt; detta skall ni ha att äta. Åt markens djur, åt himlens fåglar och åt dem som krälar på jorden, allt som har liv i sig, ger jag alla gröna örter att äta.« Och det blev så. Gud såg att allt som han hade gjort var mycket gott. Det blev kväll och det blev morgon. Det var den sjätte dagen.

Så fullbordades himlen och jorden och allt vad där finns. Den sjunde dagen hade Gud fullbordat sitt verk, och han vilade på den sjunde dagen efter allt han hade gjort.

Så lyder Herrens ord.

Responsoriepsalm - Ps 104:1-2a, 5-6,10,12-14, 24, 35c

R: Herre, sänd ut din Ande,
och förnya jordens ansikte (668)

Lova Herren, min själ. *
Herre, min Gud, du är hög och stór.
I majestät och härlighet är du klädd, *
du höljer dig i ljus som i en mántel,

Du grundade jorden på hennes fästen, *
så att den aldrig i evighet vácklar.
Med djupet betäckte du den som med en klädnad, *
vattnen stod högt över bérgen.

Du lät källor flyta fram i dálnarna, *
mellan bergen tog de sin väg.
Vid dem bor himlens fåglar, *
från trädens grenar höjer de sin röst.

Du vattnar bergen från dina sálar, *
jorden máttas av den frukt du skápar.
Du låter gräs skjuta upp för djúren †
och växter till människans tjänst. *
Så låter du bröd framgå ur jórden.

Herre, mångfaldiga är dina verk!
Med vishet har du gjort dem álla. *
Jorden är full av vad du har skápat.
Lova Herren, min själ.

Tredje läsningen - 2 Mos 14:15-15:1 (Uttåget ur Egypten)

Läsning ur första Moseboken.

Herren talade till Mose: »Säg åt israeliterna att vända om och slå läger utanför Pi Hachiroth mellan Migdol och havet; mitt emot Baal Sefon skall ni slå läger vid havet. Faraon kommer att tro att israeliterna har gått vilse och inte kan ta sig igenom öknen. Jag skall förhärda honom så att han sätter efter dem. Då skall jag visa min makt genom att krossa faraon och hela hans här, och egypterna skall inse att jag är Herren.« Israeliterna gjorde som Herren hade sagt.

När kungen av Egypten fick veta att folket hade flytt kom han och hans hovmän på andra tankar. »Vad är det vi har gjort?« sade de. »Varför släppte vi ifrån oss våra israelitiska slavar?« Faraon lät spänna för sin vagn och tog med sig sina män. Han tog de 600 bästa stridsvagnarna och alla andra stridsvagnar i Egypten, under befäl av höga officerare. Herren förhärdade faraon, kungen av Egypten, så att han satte efter israeliterna, som dristigt hade tågat ut. Egypterna förföljde dem och hann upp dem där de hade slagit läger vid havet — alla faraos hästar, vagnar och vagnskämpar och hela hans här — vid Pi Hachiroth, mitt emot Baal Sefon. Då faraon närmade sig upptäckte israeliterna att egypterna var på marsch mot dem. De blev förfärade och ropade till Herren. Och de sade till Mose: »Fanns det inga gravar i Egypten, så att du måste ta oss hit för att dö i öknen? Varför har du gjort så mot oss? Varför förde du oss ut ur Egypten? Bad vi inte redan där att du skulle låta oss vara i fred och låta

oss tjäna egypterna? Hellre träla för egypterna än dö i öknen!« Mose svarade: »Var inte rädda! Stanna här; i dag skall ni bli vittnen till den seger som Herren vinner åt er. Ty så som ni ser egypterna i dag skall ni aldrig någonsin se dem mer. Herren skall strida för er, och ni skall vara tysta!«

Herren sade till Mose: »Varför ropar du till mig? Säg åt israeliterna att dra vidare. Lyft din stav och sträck ut din hand över havet och klyv det, så att israeliterna kan gå torrskodda tvärs igenom havet. Jag skall förhärda egypterna, så att de följer efter dem. Jag skall visa min makt genom att krossa farao och hela hans här, hans vagnar och vagnskämpar. Och egypterna skall inse att jag är Herren, när jag visar min makt och krossar farao och hans vagnar och vagnskämpar.«

Guds ängel, som hade gått framför israeliternas här, flyttade sig nu och gick bakom dem. Molnpelaren som gick framför dem flyttade sig och tog plats bakom dem, så att den kom mellan egypternas här och israeliternas. Mörkret föll, och hela natten gick utan att härarna fick känning med varandra.

Mose sträckte ut sin hand över havet, och Herren drev undan havet med en stark östanvind, som blåste hela natten. Så gjorde han havet till torrt land. Vattnet klövs, och israeliterna gick torrskodda tvärs igenom havet, medan vattnet stod som en vägg på båda sidor. Egypterna förföljde dem, och alla faraos hästar, hans vagnar och vagnskämpar satte efter dem ut i havet. Strax före gryningen såg Herren från pelaren av eld och moln ner mot egypternas här, och han spred förvirring bland dem. Han lät vagnshjulen fastna så att det gick trögt att köra. Då ropade egypterna: »Låt oss

fly! Herren strider för Israel mot oss egypter!«
 Herren sade till Mose: »Sträck ut din hand över havet, så att vattnet strömmar tillbaka över egypterna, över deras vagnar och vagnskämpar.« Mose sträckte ut sin hand över havet, och i gryningen vände vattnet tillbaka. Egypterna flydde och det kom rakt emot dem; Herren störtade dem ut i havet. Vattnet vände tillbaka och dränkte vagnarna och vagnskämparna, hela faraos här som hade följt efter israeliterna ut i havet. Inte en enda kom undan. Men israeliterna gick torrskodda tvärs igenom havet, och vattnet stod som en vägg på båda sidor. Den dagen räddade Herren Israel från egypterna; israeliterna såg dem ligga döda på stranden. Då Israels folk såg vilket storverk Herren hade utfört mot egypterna fruktade de Herren och litade på honom och på hans tjänare Mose. Då sjöng Mose och israeliterna denna lovsång till Herren:

Responsoriepsalm - 2 Mos 15:1-6, 17-18

R: Låt oss sjunga till Herrens ära (696)

Låt oss sjunga till Herrens ära. †
 Högt är han úpphöjd. *
 Häst och man störtade han i hávet.
 Herren är min styrka och min lóvsång, *
 han blev min räddning.
 Han är min Gud, honom vill jag prisa, *
 min faders Gud, honom vill jag ära.

Herren är en krígare, *
 ”Herren” är hans námn.
 Han vräkte faraos här och vagnar i hávet, *
 hans bästa kämpar dränktes i Röda hávet.

De täcktes av váttnen, *
 de sjönk som sten i djúpen.
 Din högra hand, Herre, du härlige och stárke, *
 din högra hand, Herre, krossar fienden.

Du leder dem fram och plantéerar dem *
 på det berg som är din égendom,
 i din befästa boning, som du förvärvat, *
 det tempel som dina händer har grúndlagt.
 Herren är kónung *
 alltid och i évighet.

Femte läsningen - Jes 55:1-11 (Lyssna, så får ni liv)

Läsning ur profeten Jesajas bok.
 Så säger Herren:
 Kom, alla ni som törstar,
 kom hit och få vatten,
 kom, även om ni inte har pengar!
 Förse er med säd, så att ni får äta!
 Kom och få säd utan pengar,
 vin och mjölk utan att betala!
 Varför lägger ni pengar på det som inte är bröd,
 er lön på sådant som inte mättar?
 Lyssna till mig, så får ni äta gott
 och njuta av feta rätter.
 Kom till mig och hör noga på,

lyssna, så får ni liv.
Jag sluter ett evigt förbund med er,
den nåd jag visat David skall bestå.
Honom gjorde jag till ett vittne för folken,
till furste och härskare över dem.
Du skall kalla på folkslag du inte känner,
folkslag som inte känner dig skyndar till
för Herrens, din Guds, skull,
Israels Helige, som skänkt dig härlighet.
Sök Herren medan han låter sig finnas,
åkalla honom medan han är nära.
Må den gudlöse överge sin väg,
den ondskefulle sina planer.
Må han vända om till Herren,
så skall han förbarma sig över honom,
vända om till vår Gud,
som alltid vill förlåta.
Mina planer är inte era planer
och era vägar inte mina vägar,
säger Herren.
Liksom himlen är högt över jorden,
så är mina vägar högt över era vägar,
mina planer högt över era planer.
Liksom regn och snö faller från himlen
och inte vänder tillbaka dit
utan vattnar jorden,
får den att grönska och bära frukt,
och ger säd att så och bröd att äta,
så är det med ordet
som kommer från min mun:
det vänder inte fruktlöst tillbaka
utan gör det jag vill

och utför mitt uppdrag.
Så lyder Herrens ord.

Responsoriepsalm - Jes 12:2-3, 4bcd, 5-6

R: Jublande skall vi ösa vatten
ur frälsningens källor (698)

Gud är min frälsning, *
jag är trygg och behöver inte frúkta.
Herren är min styrka och min lóvsång, *
han blev min räddning.

Jublande skall ni skall ösa váttén †
ur frälsningens källor, *
Tacka Herren, ákalla hans namn,
gör hans gärningar kända bland fólkén, *
förkunna att hans namn är úpphöjt.

Lovsjung Herren, ty han har gjort härliga tíng, *
lát dem bli kända över hela jórden.
Höj jubelrop, ni som bor på Síon, *
ty väldig är han mitt ibland er, Israels Héilige.

Epistel - Rom 6:3-11 (Genom dopet har vi dött och uppstått med Kristus)

Läsning ur Paulus brev till romarna.
Alla vi som har döpts in i Kristus Jesus har också blivit döpta in i hans död. Genom dopet har vi alltså dött och blivit begravda med honom för att också vi skall leva i ett nytt liv, så som Kristus uppväcktes från de döda

genom Faderns härlighet. Ty har vi blivit ett med honom genom att dö som han skall vi också bli förenade med honom genom att uppstå som han. Vi vet att vår gamla människa har blivit korsfäst med honom för att den syndiga kroppen skall berövas sin makt, så att vi inte längre är slavar under synden. Ty den som är död är frikänd från synden. När vi nu har dött med Kristus är vår tro att vi också skall leva med honom. Vi vet ju att Kristus har uppväckts från de döda och inte mer skall dö. Döden är inte längre herre över honom. När han dog, dog han bort från synden, en gång för alla. När han nu lever, lever han för Gud. Så skall också ni se på er själva: i Kristus Jesus är ni döda för synden men lever för Gud. Så lyder Herrens ord.

Halleluja - Ps 118:1-2, 16-17, 22-23

R: Halleluja, halleluja, halleluja.(677)

Tacka Herren, ty han är gód, *
 evigt varar hans nåd.
 Så må Israel säga, *
 evigt varar hans nåd.

Herrens högra hand är úpplyft, *
 Herrens högra hand gör mäktiga tíng.
 Jag skall inte dö utan léva *
 och berätta om Herrens gärningar.

Stenen som husbyggarna rátade *
 har blivit en hörnsten.
 Herren har gjort den till détta, *
 underbar är den i våra ögon.

Evangelium - Mark 16:1-8 (Den tomma graven)

Läsning ur det heliga evangeliet enligt Markus.
 När sabbaten var över köpte Maria från Magdala och Maria, Jakobs mor, och Salome välluktande kryddor för att gå och smörja honom. Tidigt på morgonen efter sabbaten kom de till graven när solen gick upp. Och de sade till varandra: "Vem skall rulla undan stenen från graven åt oss?" Men så fick de se att stenen var bortrullad, den var mycket stor. De gick in i graven och såg en ung man i lång vit dräkt sitta där till höger, och de blev förskräckta. Men han sade till dem: "Var inte förskräckta. Ni söker efter Jesus från Nasaret, han som blev korsfäst. Han har uppstått, han är inte här. Se, här är platsen där han blev lagd. Men gå och säg till Petrus och de andra lärjungarna: 'Han går före er till Galiléen. Där skall ni få se honom, som han har sagt er.'" Då lämnade de graven och sprang därifrån, darrande och utom sig. Och de sade ingenting till någon, för de var rädda.
 Så lyder Herrens evangelium.

Förbön

Vid viktiga tillfällen i kyrkans liv ber vi för hennes behov och välgång. Även under firandet av Påskvigilian, som är hela årets liturgiska höjdpunkt, ber vi för kyrkan och för världen.

1. För den heliga kyrkan, vår moder, att hon alltid blir grunden för det nya livet, som hon bär inom sig genom Kristi ande, som bor i henne, ber vi till Herren:
Herre, hör vår bön.

2. För den splittrade kristenheten, att de som förenas genom samma dop och tro, blir ett i frid och kärlek, ber vi till Herren:

Herre, hör vår bön.

3. För de folk som lever i hat och som kämpar mot varandra, att fred skall råda bland dem, ber vi till Herren:

Herre, hör vår bön.

4. För dem som i denna natt tar emot dopets och eukaristins sakrament, att de under hela sitt liv blir Kristi trogna vittnen, med vilken de i denna natt har blivit förenade, ber vi till Herren:

Herre, hör vår bön.

5. För oss som vakar här i denna påsknatt, att Herren vid sin återkomst finner oss redo att möta honom i ett ljus som aldrig slocknar, ber vi till Herren:

Herre, hör vår bön.

Tag emot, Herre, våra ödmjuka böner, som vi frambär i denna nåderika natt. Beskydda ditt folk som är utspritt över hela världen, så att det enträget kan vandra mot en ny himmel och en ny jord. Genom Jesus Kristus, vår Herre.

Bön över offergåvorna

Herre, ta emot våra böner, och låt vår måltid med Kristus, vårt sanna påskalamm, nå sin fullbordan i det eviga livet. Genom honom, Jesus Kristus, vår Herre.

Prefation I för påsktiden

Herren vare med er.

Och med din ande.

Upplyft era hjärtan.

Vi har upplyft dem till Herren.

Låt oss tacka och lova Herren, vår Gud.

Det är tillbörligt och rätt.

Ja, sannerligen är det tillbörligt och rätt att vi prisar dig, Herre, varje dag och varje stund och särskilt denna dag (denna natt, denna tid) då vårt påskalamm, Kristus, blivit slaktat.

Ty han är det sanna Lammet som borttager världens synder.

Med sin död gör han döden om intet, och med sin uppståndelse förnyar han livet.

Därför strålar hela världen i påskens glädje, och därför sjunger himmelens makter och änglarnas skaror din ära och förkunnar ditt lov utan ände:

Kommunionantifon (1 Kor 5:7-8)

Vårt påskalamm, Kristus, är slaktat. Lät oss därför fira högtid med renhetens och sanningens osyrade bröd.
Halleluja.

Bön efter kommunionen

Herre, gjut din kärleks Ande i våra hjärtan, så att påskens sakrament gör oss till ett hjärta och en själ i Jesus Kristus, vår Herre.